

PIRMĀS GRĀMATAS LATVIEŠU VALODĀ BRAILA RAKSTĀ

Cikla «LATVIEŠU GRĀMATAI — 500» ietvaros

11.05.2022

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas
Braila raksta nodaļas vadītāja
Gunta Bite

1. Grāmatniecības Braila rakstā vēsture

Neredzīgo institūta dibināšana

- 1872. gadā tiek dibināta Rīgas Neredzīgo bērnu elementārskola
- 1877. gadā pārtop par Rīgas Neredzīgo un vājredzīgo institūtu
- 1881. gadā institūts sāk veidot pirmo bibliotēku ar grāmatām Braila rakstā

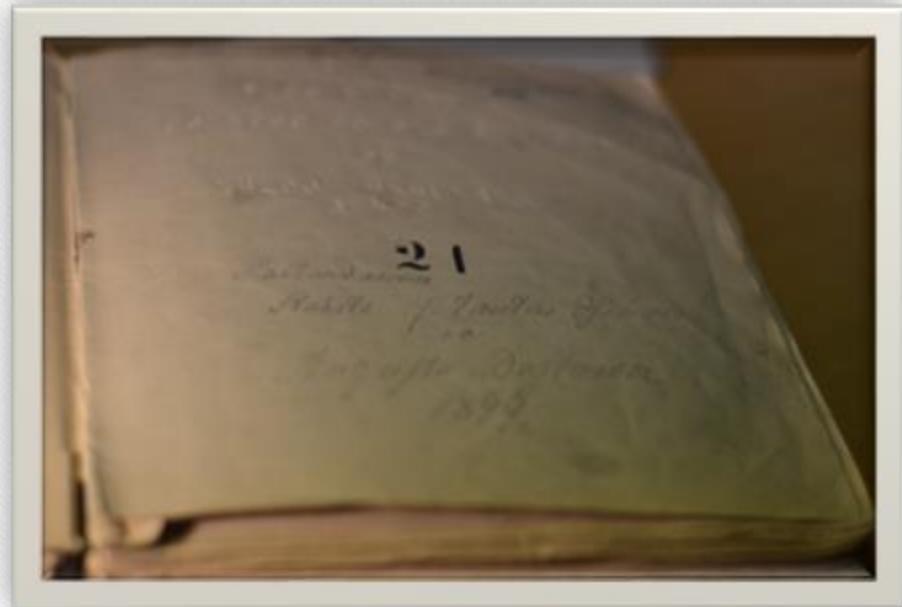
1. Grāmatniecības Braila rakstā vēsture

Braila grāmatas no Vācijas

Līdz mūsdienām saglabājušās divas vecākās grāmatas latviešu valodā Braila rakstā, kas iespiestas Vācijā

- A. Deglavs «*Pastarā diena. Stāsts iz tautas dzīves*» (1899).
- Apsīšu Jēkabs «*Iz tautas bilžu galerijas*»

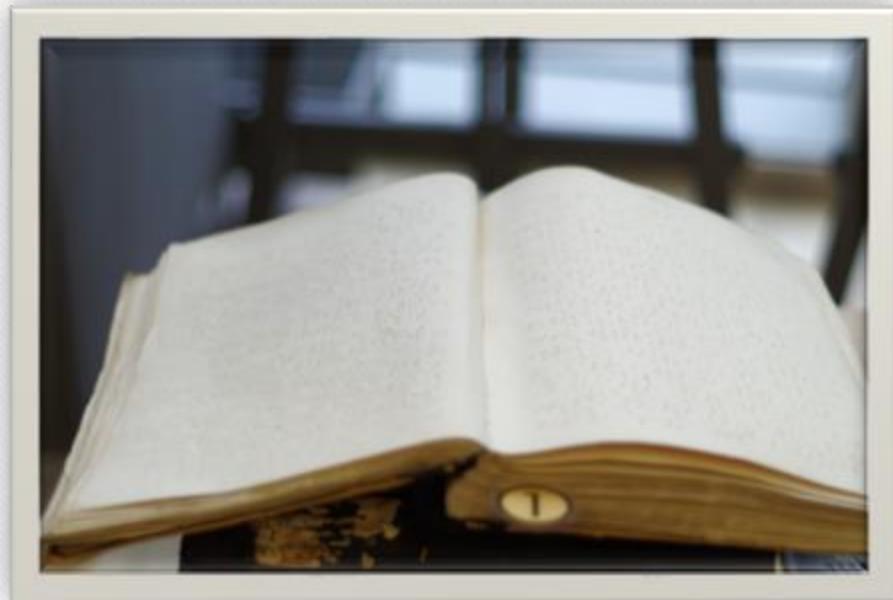
1. Grāmatniecības Braila rakstā vēsture

Latvijā izdotas Braila grāmatas

- 1902. gadā institūts sāk izdot neliela apjoma grāmatiņas savai bibliotēkai
- 1922. gadā institūta pedagoģi izstrādā Braila rakstu latviešu valodas burtiem

Tiek uzsākta grāmatu pārrakstīšana latviešu valodā ar roku

1. Grāmatniecības Braila rakstā vēsture

Pirmā Latvijā iespiestā grāmata
Braila rakstā

1953. gadā tiek izveidota pirmā Braila
raksta redakcija un nodibināta pirmā
neredzīgo raksta tipogrāfija.

Pirmā tipogrāfijā iespiestā grāmata
Braila rakstā: Meikols Gudriņiks
«Braiļa sistēmas raksta zīmes»

2. Vecāko grāmatu celš līdz bibliotēkai

Neredzīgo institūta
bibliotēka

1977. gadā Irēna Gaile sagatavo Fundamentālās bibliotēkas
Grāmatniecības vēstures komisijai ziņojumu par tēmu
«Neredzīgo grāmatniecības vēsture Latvijā — īss ieskats»

Latvijas Neredzīgo
biedrības Muzeja krātuve

Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas Tiflologijas
sektora krātuve

3. Braila raksta grāmatu vēstures ekspozīcija

Pastāvīgā ekspozīcija LNerB

Izbraukuma izstādes

4. Latvijas Neredzīgo bibliotēkas misija

1. Saglabāt kultūrvēsturisko mantojumu

2. Nodrošināt tās pieejamību pētnieciskiem nolūkiem

3. Braila raksta grāmatniecības vēstures popularizēšana

Alberts Rutkis (1894.–1961)
kopā ar sievu un meitu Tamāru
1924. gadā Mellužos pie savas mājas.

2022. gadā
latviešu valodā
rakstītam vārdam
Braila rakstā aprit
100 gadi!

Paldies par uzmanību!

GUNTA BITE

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas

Braila raksta nodaļas vadītāja

gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv, 29137112